

Valentina Ștefan-Cărădeanu

Florentina Hăhăianu

Elena Apopei

Argentina Ilie

Rapsodii de toamnă

de George Topârcescu

Ploaie în primăvara noastră

Peste an

Cu o donă

Iștucă

Trei reaumuri

Par

Stăncioiu

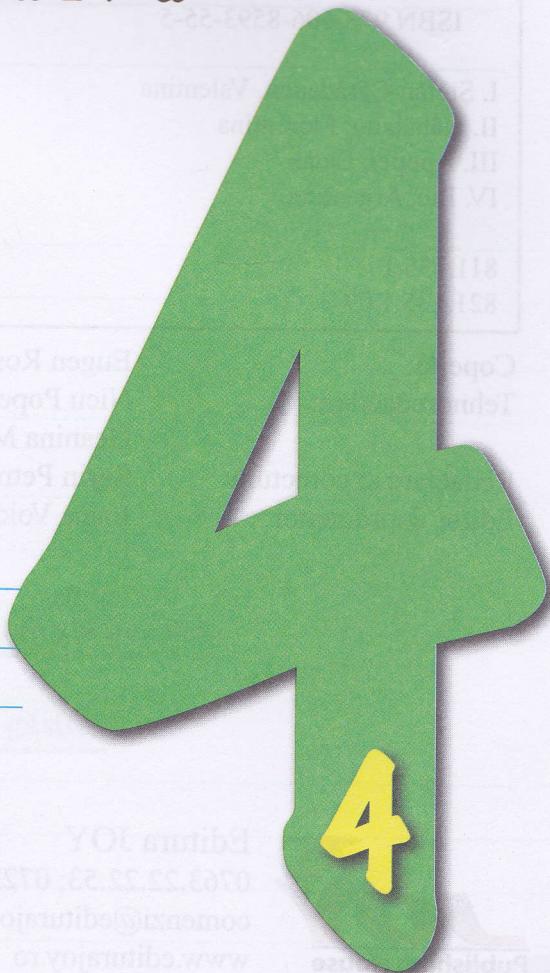
Ce se întâmplă

În lăcașul în dictinție

La grădini

LIMBA și LITERATURA ROMÂNĂ

culegere clasa a IV-a

Învățăminte toamnei (pag. 7 - 15)

Prezentarea unui personaj
Solicitarea și oferirea de informații
Sunet, literă, cuvânt
Sensul cuvintelor
Ortografie și punctuație
Lectura
Substantivul, adjecativul, pronumele, verbul
Descrierea
Scrierea imaginativă – textul creativ

Zile de prietenie (pag. 17 - 25)

Textul literar narativ. Momentele textului narrativ
Cuvinte cu aceeași formă, dar sensuri diferite
Scrierea corectă a cuvintelor „cel” / „ce-l”,
„cea” / „ce-a”
Cuvântul. Despărțirea în silabe
Sensul cuvintelor
Scrierea corectă a verbului „a lua”
Felul propozițiilor după scopul comunicării
Povestirea scrisă a unui fragment
Verbul: persoană, număr și timp

Eroi ai neamului (pag. 27 - 35)

Povestirea scrisă a unui text de mică întindere
Cuvinte cu aceeași formă și sensuri diferite
Semne de punctuație: ghilimele, puncte de suspensie
Transformarea dialogului în povestire
Planul simplu de idei
Dialogul
Substantivul: fel, număr și gen
Lectura
Verbul

Veșnic verde (pag. 37 - 47)

Alte forme ale pronumelui personal
Pronumele personal de polițe
Poezia. Înțelegerea mesajului poetic
Scrierea corectă a cuvintelor: „mia” / „mi-a”,
„ai” / „a-i”
Pronumele personal: număr, persoană, gen
Cuvinte cu sens asemănător / diferit
Textul creativ cu început sau sfârșit dat
Cuvântul. Silaba
Lectura

Mistere ale naturii (pag. 49- 61)

Familia de cuvinte
Expresii și cuvinte de sprijin
Textul creativ în care se introduce dialogul
Cuvântul – parte de propoziție
Predicatul. Predicat verbal și predicat nominal
Scrierea corectă a cuvintelor „var” / „v-ar”
Cuvinte cu sens asemănător / diferit
Lectura
Părți secundare de propoziție

Comunicarea nonverbală. Cartea poștală

Formularea de solicitări formale și informale

Relatarea unei întâmplări pe baza

unor întrebări de sprijin

Felurile propozițiilor după aspectul predicatului

Prezentarea unui proiect și a rezultatelor acestuia

Propoziția simplă și propoziția dezvoltată

Scrierea corectă a cuvintelor „mie” / „mi-e”, „întruna” / „într-una”

Subiectul - exprimat prin substantiv și prin pronume

Acordul subiectului cu predicatul

Fapte bune! (pag. 77 - 55)

Felul propozițiilor

Părți de propoziție

Povestirea orală sau scrisă a unei întâmplări trăite

Scrierea corectă a cuvintelor „ceai” / „ce-ai”

Părți de vorbire

Recapitulare

Familia de cuvinte

Cuvinte cu sens asemănător

Cuvinte cu sens opus

Recapitulare

Testul 1	86
Testul 2	90
Testul 3	94
Testul 4	99

Rapsodii de toamnă

de George Topîrceanu

Florile-n grădini s-agită.
Peste straturi, dalia,
Ca o doamnă din elită
Își îndreaptă talia.

Trei petunii subțirele,
Farmec dând regrelor,
Stau de vorbă între ele:
„Ce ne facem, fetelor?...”

2 Caută în dicționar sensul cuvintelor:

elită = _____ ;

talia = _____ ;

petunia = _____ .

3 Răspunde la întrebări:

a) Unde sunt florile?

b) Ce face dalia?

c) Cum sunt petuniile?

4 Subliniază substantivele întâlnite în cele două strofe ale poeziei.

5 Alcătuiește propoziții cu trei dintre substantivele găsite.

6

Adaugă câte un adjecțiv pentru fiecare dintre substantivele găsite:

Respect pentru oameni și cărți

Exemplu: florile – parfumate

7

Schimbă câte o literă din cuvântul „dalia” și formează cuvinte noi.

8

Alcătuiește propoziții în care cuvântul „vorbă” să aibă alte înțelesuri.

9

Analizează verbele din prima strofă.

10

Identifică, în poezie, cuvântul care are următoarea schemă:

CVCCVCVCVC

11

Alege forma corectă și transcrie propozițiile:

Respect pentru oameni și cărti

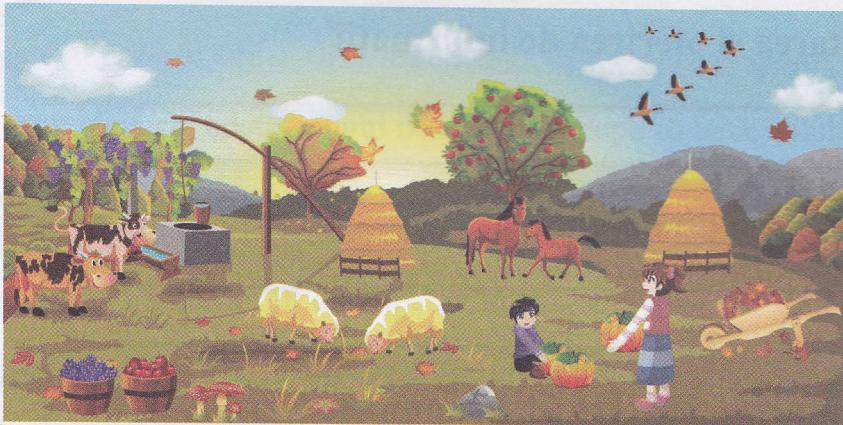
Toamna **s-a / sa** făcut simțită. Păsările **călător / călătoare** își părăsesc cuiburile.

Sau / S-au strâns în stoluri. Vor **pleca / plec** spre țările calde.

12

Alcătuiește un text din șapte-nouă rânduri, pornind de la imaginea alăturată.

Dă-i un titlu potrivit.

Sunet, literă, cuvânt

Sensul cuvintelor

Ortografie și punctuație

Solicitarea și oferirea de informații

Prezentarea unui personaj

Substantivul, adjecativul, pronumele, verbul

Descrierea

Scrierea imaginativă – textul creativ

Lectura

Frunza

după Emil Gârleanu

S-a desfăcut din mugur, într-o dimineață caldă, a începutului de primăvară. (...)

În scurtă vreme se desfăcu mare, verde, mai frumoasă ca toate, mai sus decât celelalte, tocmai în vîrf. De deasupra îi cădea lumina, dedesubt se ridică până la ea mireasma crinilor albi, singuratici, cu potirul plin de colbul aurului mirosoitor. (...)

Într-o după-amiază, un scatiu veni moleșit de căldură, de se furiașă sub ea, la umbră, la adăpost. Și frunza se bucură, acoperi cum putu mai bine scatiul; iar el ciripi, întâi înăbușit, din gușă, apoi mai prelung, mai dulce, cum nu auzise frunza cântec.

Și în fiecare zi pasărea venea să se ascundă de căldura cotropitoare, în fiecare zi frunza o ferea și seara cântecul se împrăștia vesel. (...)

Și trecu mult până ce, odată, vântul de toamnă începu să bată. Zilele erau mai răcoroase, noptile mai reci; cerul rareori curat. Puternic sufla vântul tomnic! Apusurile erau ca sângele și parcă înroșeau și pământul. Frunza își simți puterile slabite; cu greu putea să țină piept vântului care o clătină din toate părțile; câteva tovarășe, smulse, fluturără prin aer, apoi fuseră duse departe.

Pasărea venea mai rar, nu mai cânta, și asta o măhnea cumplit. (...)

Într-o dimineață se sperie. În tot copacul rămăsese numai ea! Ramurile goale se loveau unele de altele tremurând ca de frig. Deasupra, cerul cu nori greoi ca de bumbac; în largul lui, stoluri întregi de păsări plecau în sir; atunci băgă de seamă că și cuiburile rândunelelor rămaseră goale.

Un fior o străbătu și se gândi la pasărea pe care nu o văzuse de câteva zile. (...)

Și pasărea parcă auzi chemarea tovarășei de altădată; veni, dar se opri puțin, pe o altă ramură, ca și când n-ar fi cunoscut locul obișnuit în care cântase; apoi își luă zborul și, în trecerea grăbită, fără să întoarcă măcar capul, lovi cu vârful aripei frunza, care, de-abia mai ținându-se, căzu la rândul ei.

Și lăvicerul de jos nu se mai îngroșă, din ce fusese, cu aceasta, cea din urmă, moartă.

Vocabular:

mireasmă	= parfum, aromă;
potir	= 1. cupă din metal prețios, cu gura largă și cu marginile răsfrânte; 2. (aici) parte a unei flori alcătuită din petale și învelișul extern al acestora, sepale;
colb	= praf;
scatiu	= pasare cântătoare mică, vioaie, cu penele verzi-gălbui, cenușii pe spate și două dungi negre pe aripi;
fior	= 1. senzație ușoară de frig însotită de tremur; 2. emoție puternică;
lăvicer	= lăicer = covor țărănesc care se aşterne pe jos sau cu care se împodobesc, la țară, lavițele și peretii.

2

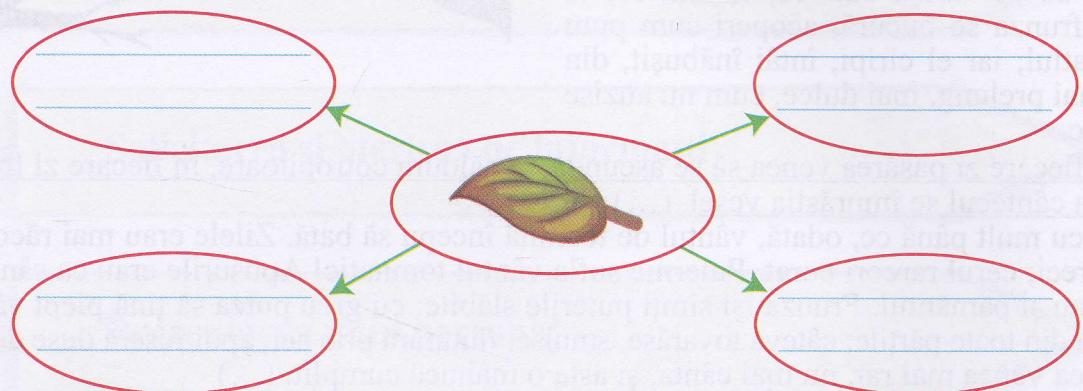
Colorează caseta corespunzătoare, în funcție de valoarea de adevăr a fiecărui enunț:

Respectă punctul banchet și cărti.

A	F	Mugurul s-a desfăcut din frunză, într-o dimineată de primăvară.
A	F	Mireasma crinilor albi se ridica până la ea.
A	F	Scatiul, moleșit de căldură, se furișă sub frunză.
A	F	Într-o dimineată de iarnă, frunza se sperie când se văzu singură.
A	F	Pasărea lovi cu vârful aripei frunza.

3

Notează semnele toamnei desprinse din text:

4

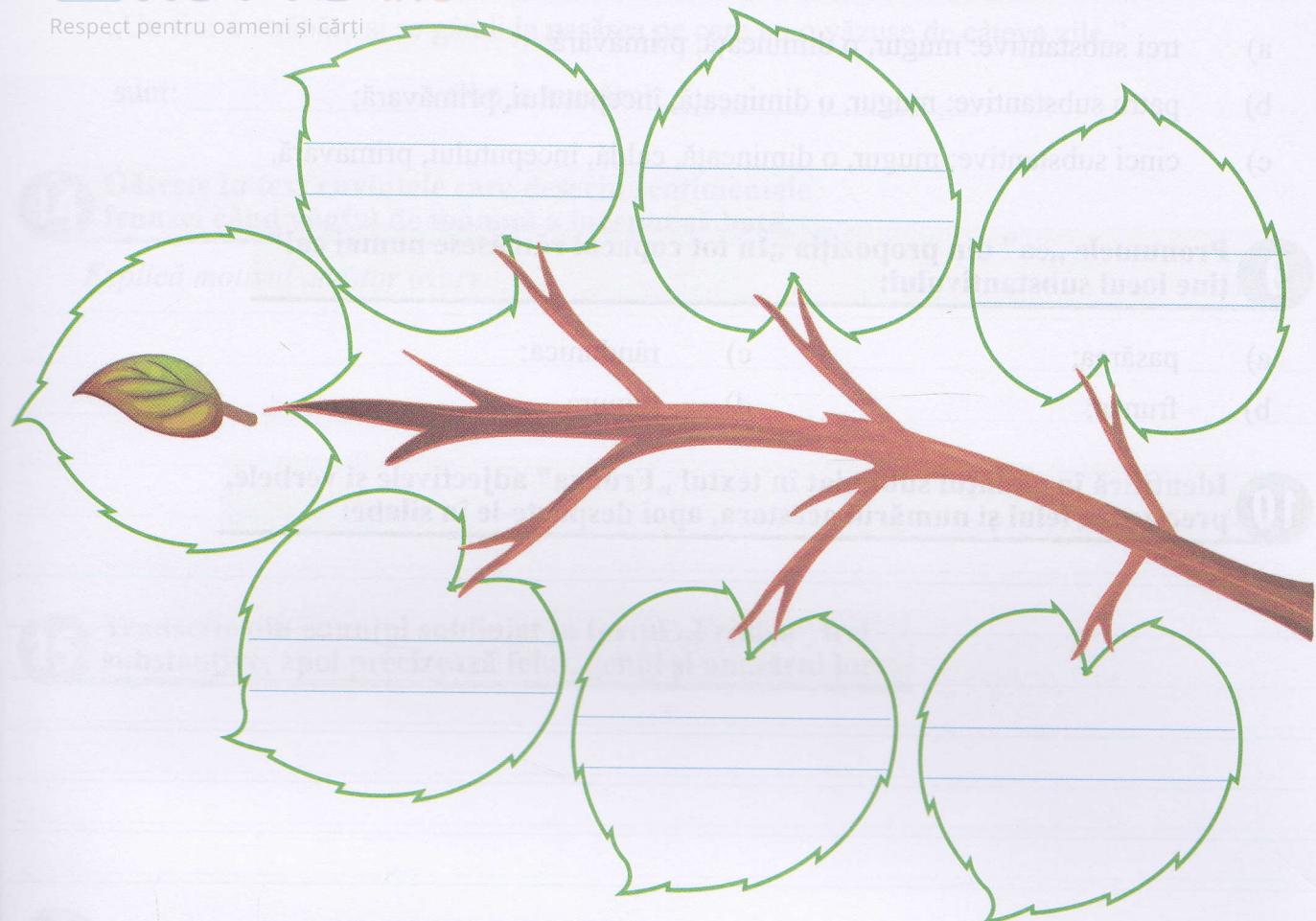
Completează cadranele respectând cerințele date:

Ce ai auzit citind textul?	Ce ai simțit citind textul?
Ce ai văzut citind textul?	Care este mesajul textului?

5

Scrie în structura grafică dată cuvinte în legătură cu titlul textului:

Respect pentru oameni și cărți

6

Corectează textul următor și completează-l cu semnele de punctuație corespunzătoare, apoi transcrie-l în forma corectă:

Cât nar fii dat acumă frunza pe o picătură de ploaie Dar nori fugeau gonit de vânturile din înălțimi Oare cer de sticlă, înflăcărat, uscase totul Crini nu mai miroseau

7

Cuvântul care nu are înțeles asemănător pentru „moleșit” este:

a) slăbit;	c) ars;
b) bleg;	d) moale.

8

În primul enunț al textului „Frunza” există:

Respect pentru oameni și cărti

- a) trei substantive: mugur, o dimineață, primăvară;
- b) patru substantive: mugur, o dimineață, începutului, primăvară;
- c) cinci substantive: mugur, o dimineață, caldă, începutului, primăvară.

9 Pronumele „ea” din propoziția „În tot copacul rămăseșe numai ea!”
ține locul substantivului:

- a) pasărea;
- b) frunza;
- c) rândunica;
- d) ramura.

10 Identifică în enunțul subliniat în textul „Frunza” adjectivele și verbele, precizează felul și numărul acestora, apoi desparte-le în silabe:

11 Alcătuiește două enunțuri în care cuvintele „mare” și „lumina” să fie alte părți de vorbire decât cele din text:

12 Transformă substantivele din paranteze la forma corespunzătoare:

Dar (nor) _____ fugeau goniți de (vânt) _____ din (înălțime)

; (cer) _____ de (sticlă) _____, inflăcărat, uscate totul.

(Crin) _____ nu mai miroseau; când și când (rozetă) _____, care își

scutura (semințe) _____ coaptă, împrăștia (mireasmă) _____ ei în zorii

unora dintre (dimineață) _____ .